

T.C.
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/39606
8x81

GÜNLÜDÜR

25 Ağustos 2021

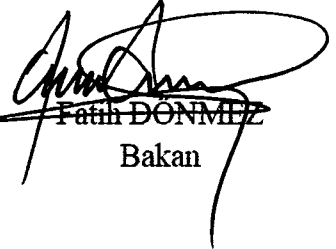
Sayı : 64272063-610-76073
Konu : Yazılı Soru Önergesi (7/39606)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 19/01/2021 tarihli ve 43452547-120.07-E.765644 sayılı yazınız.

İzmir Milletvekili Sayın Ednan ARSLAN'ın tarafıma tevcih ettiği 7/39606 esas numaralı yazılı soru önergesi, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi gereği ekte cevaplandırılmaktadır.

Bilgilerinizi arz ederim.

Fatih DÖNMEZ
Bakan

Ek: Önerge Cevabı (3 sayfa)

Sorular:

Enerji verimliliği, enerjinin üretimi, iletimi, dağıtımı ve tüketiminde konfor koşullarından ödün vermeden, maliyet etkin bir şekilde kaynakların değerlendirilmesi olarak tanımlanmaktadır. Ülkelerin sanayileşme ve refah düzeyleri kişi başı enerji tüketiminin yanında, enerjiyi verimli kullanmaları ile doğrudan ilişkilidir. Avrupa Birliği (AB), 2008 yılı sonunda, “Enerji Güvenliği ve Dayanışma Eylem Planı” ve “İkinci Stratejik Enerji Gözdengeçirme”sinde, ileriye dönük politik gündemini 2020 yılına kadar, enerji verimliliğini %20 artırmak, enerji tüketiminde yenilenebilir enerji kaynaklarının payını %20 artırmak ve sera gazı emisyonlarını %20 azaltmak olarak belirlemiştir. Bu hedeflerin ve eylem planlarının temelinde ise sürdürülebilirlik, rekabetçilik ve enerji arz güvenliği yatmaktadır. AB Komisyonu 25 Şubat 2015 tarihinde de “İleriye Dönük İklim Değişikliği Politikası ile Dirençli bir Enerji Birliği için Çerçeve Strateji” belgesini yayımlamıştır. Enerji Birliği Çerçeve Stratejisi olarak anılan belgede, enerji güvenliği, sürdürülebilirlik ve rekabetçiliği artırmak üzere tasarlanan, birbirini tamamlayan ve birbirleriyle yakından ilişkili olan beş öncelik şu şekilde sıralanmaktadır. Enerji arz güvenliğinin sağlanması. Tam entegre ortak Avrupa enerji pazarının oluşturulması. Enerji talebini azaltmaya katkı için enerji verimliliğinin artırılması. Ekonominin karbonsuzlaştırılması. Araştırma, yenilikçilik ve rekabetçilik. Enerji Birliği Çerçeve Stratejisi vizyonu açısından somut çıktılardan biri de Paris Anlaşması’nın imzalanmasının akabinde, 30 Kasım 2016 tarihinde “Tüm Avrupalılar İçin Temiz Enerji Paketi” açıklanması olmuştur. 2020 yılı sonrası için temel hedefler belirlenmiş olup, sırasıyla; enerji verimliliğine öncelik verilmesi, yenilenebilir enerji alanında küresel liderliğin sağlanması ve tüketicilere adil davranılması olarak açıklanmıştır. Söz konusu paket, enerji verimliliği, yenilenebilir enerji, elektrik piyasasının tasarımı, elektrik arz güvenliği ve Enerji Birliği’nin yönetimine dair konuları içermektedir. Paket altında yer alan yeni mevzuatın getirdiği yenilikler; Yenilenebilir enerji, Enerji verimliliği, Enerji Birliği’nin yönetimi, Nükleer güvenlik ve radyasyondan korunma gibi başlıklar altında sıralanmaktadır. Düzenlemenin önemli başlıklarından olan yenilenebilir enerji ve enerji tasarrufu başlıklarında şu düzenlemelere yer verilmiştir. Yenilenebilir enerji: 2030 yılı hedeflerinde revizyona gidilmiş olup, 2023 yılına kadar bir gözden geçirme maddesi de dahil olmak üzere, yenilenebilir enerjinin toplam enerji tüketimi içindeki payının %32 oranına yükseltilmesine ilişkin olarak bağlayıcı bir hedef belirlenmiştir. Yenilenebilir enerji destek mekanizmalarının tasarımına ve istikrarına ilişkin düzenlemeler içermektedir. İdari prosedürlerin azaltılmasına ve düzene koyulmasına ilişkin hususlar düzenlenmektedir. Öz tüketimde net ve istikrarlı bir düzenleyici çerçeve oluşturulmaktadır. Yenilenebilir enerjinin ulaşım ve ısıtma/soğutma sektörleri için kullanımının artırılmasını hedeflemektedir. Sürdürülebilir biyoenerji kullanımını hedeflemektedir. Enerji verimliliği: 2030 yılı hedeflerinde revizyona gidilmiş olup, enerji verimliliğinin asgari olarak %32,5 oranında artırılması hedefi getirilmiştir. Yıllık enerji tasarrufu yükümlülüğünün 2020 yılının ötesinde genişletilmesiyle özel yatırımların cazibesinin artırılması ve yeni piyasa aktörlerinin ortaya çıkmasının desteklenmesi öngörülmektedir. Özellikle kolektif ısıtma sistemlerine sahip çok katlı binalarda yaşayan tüketicilerin faydalanmasına yönelik olarak bireysel ölçüm ve termal enerjinin faturalandırılmasına ilişkin kuralların güçlendirilmesi planlanmaktadır. Enerji tüketimine ilişkin olarak daha sık ve yararlı bilgi alınması ve bu sayede ısıtma faturalarının tüketici tarafından daha kolay anlaşılması ve kontrol edilmesi sağlanacaktır. Üye Devletlerin ısıtma, soğutma ve sıcak su tüketimi maliyetlerini tahsis etme konusunda şeffaf ve kamuya açık ulusal kurallarını oluşturması gerekecektir. Bu bağlamda;

-2030 yılı hedeflerinde revizyona gidilmiş olup, 2023 yılına kadar bir gözden geçirme maddesi de dahil olmak üzere, yenilenebilir enerjinin toplam enerji tüketimi içindeki payının %32 oranına yükseltilmesine ilişkin olarak bağlayıcı bir hedefi belirlenmiştir. Bu konuda atılan somut adımlar nelerdir? 2021 itibarıyla ülkemizde yenilenebilir enerjinin toplam enerji içindeki oranı nedir? AB ülkeleri ile kıyaslandığında Türkiye’nin durumu nedir?

-2015 yılından bugüne kadar yenilenebilir enerjinin ulaşım ve ısıtma/soğutma sektörleri için kullanımının artırılması için hangi çalışmalar yürütülmüştür? Özellikle hastane, okul gibi yaygın olan hizmet binaları başta olmak üzere kamu binalarının yüzde kaçında yenilenebilir enerji kullanılmaktadır?

-2014 yılından bugüne kadar sürdürülebilir biyoenerji kullanımını hedefine yönelik olarak yapılan çalışmalar nelerdir?

-“İleriye Dönük İklim Değişikliği Politikası ile Dirençli bir Enerji Birliği için Çerçeve Strateji Belgesi” çerçevesinden 2030 yılına kadar enerji verimliliğinin asgari olarak %32,5 oranında artırılması hedefi doğrultusunda yapılan çalışmalar nelerdir?

-Söz konusu strateji belgesinde enerji faturalarının tüketici tarafından daha kolay anlaşılması ve kontrol edilmesi sağlanacaktır ibaresine yer verilmektedir. Bu düzenlemeye rağmen ülkemizde EPDK'nın 2015 yılında yaptığı değişiklikle, perakende enerji bedeli, perakende hizmet bedelinden oluşan iki bileşenin toplamını enerji bedeli, dağıtım sistemi kullanım bedeli, iletim sistemi kullanım bedeli, kayıp kaçak bedeli ve sayaç okuma bedelinden oluşan dört bileşeni de dağıtım bedeli adı altında iki başlıkta faturalara yansıtmaya başlamıştır. Kayıp kaçak bedeli başta olmak üzere vatandaşımız hiçbir ayrıntıyı elektrik faturasında görememektedir. Avrupa Birliğinin söz konusu direktifi, iç hukukumuzda tüketiciyi korumaya yönelik yasal düzenlemeler ve yargı kararları da dikkate alınarak, elektrik faturalarında tüm gider kalemleri ayrıntılı olarak gösterilecek midir? Bu hukuk dışı uygulamada neden ısrar edilmektedir?

Cevaplar:

2021 yılı Mayıs ayı sonu itibarıyla yenilenebilir enerji kaynaklı kurulu gücümüz 51.387,7 MW olup, toplam kurulu gücümüzün %52,6'sına tekabül etmektedir. 2020 yılı başından itibaren on altı aylık dönemde devreye alınan kurulu gücümüzün %97'si yenilenebilir enerji kaynaklıdır. Sadece 2020 yılında devreye aldığımız yenilenebilir enerji kaynaklı kurulu güç değeri 24 Avrupa ülkesinin toplam yenilenebilir enerji kaynaklı kurulu gücünden fazladır.

Ülkemizde, enerji maliyetlerinin ekonomi üzerindeki etkisinin azaltılması ve enerji üretiminden kaynaklanan çevresel etkilerin hafifletilmesi amacıyla ilgili bütün sektörlerde enerji verimliliğinin artırılmasına yönelik hedef ve eylemler belirlenmiş olup, bunun sağlanmasına ilişkin gerekli mevzuat düzenlemeleri yapılmıştır. Bu kapsamda; *Binalarda Enerji Performansı Yönetmeliği*'nde yapılan değişiklik ile “*Yapı ruhsatına esas olan kullanım alanı 2000 m²'nin üzerindeki oteller, hastaneler, yurtlar gibi konaklama amaçlı konut harici binalar ile spor merkezlerinde güneş enerjisi ile desteklenen merkezi sıhhi sıcak su sisteminin planlanması şarttır*” hükmü ilgili yönetmeliğe dahil edilmiştir.

Enerji Kaynaklarının ve Enerjinin Kullanımında Verimliliğin Artırılmasına Dair Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik ile “*Kurulu gücü 20 MW ve üzeri olan termik santrallerde atık ısılarının öncelikle binalarda ısıtma ve soğutma amaçlı kullanımının yanı sıra sanayi, tarımsal üretim, su ürünleri yetiştiriciliği, soğuk hava depoları ve tatlı su üretimi gibi sektörlerde de değerlendirilmesine yönelik enerji etütleri yapılır veya şirketlere yaptırılır ve istenilen veriler ENVER portalına girilir. Hazırlanan nihai etüt raporları etüdün yapıldığı yılı takip eden yılın Mart ayı sonuna kadar Bakanlığa iletilir*” hükmü ilgili yönetmeliğe dahil edilmiştir.

16.08.2019 tarih 30860 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 2019/18 sayılı ve “*Kamu Binalarında Enerji Tasarrufu*” konulu Cumhurbaşkanlığı Genelgesi kapsamında enerji yöneticisi görevlendirmekle yükümlü olan kamu binalarının 2023 yılı sonuna kadar asgari %15 enerji tasarrufu sağlaması hedeflenmiş, yine aynı genelge çerçevesinde yürütülecek iş ve işlemlerin tanımlanması amacıyla “*Kamu Binalarında Tasarruf Hedefi ve Uygulama Rehberi*” Bakanlığımız tarafından hazırlanarak internet sayfasında duyurulmuştur.

Isıtma ve soğutma amaçlı enerji kullanımında etkin çözümlerin geliştirilmesi için bölgesel ısıtma sistemlerinin en çok kullanıldığı ülke olan Danimarka’dan Stratejik Sektör İş birliği (SSC) çerçevesinde teknik destek sağlanmış olup, bu işbirliği kapsamında, “*Enerji Verimli ve Düşük Karbonlu Isıtma ve Soğutma Projesi*” başlatılmıştır. Ülkemizde etkin işleyen bir ısı piyasası altyapısının oluşturulması ve

**İZMİR MİLLETVEKİLİ SAYIN EDNAN ARSLAN'IN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI**

DÖNEM
27/4

ESAS NO
7/39606

verimli bölgesel ısıtma sistemlerinin yaygınlaştırılmasını sağlamak amacıyla Politika Boşluk Analizi Raporu, Düzenleyici Etki Analizi Taslağı ve Isı Mevzuatı Taslağı hazırlanmıştır. Bölgesel ısıtma sistemlerinin uygulanmasında en uygun alanların belirlenmesi amacıyla ülkemizin yaklaşık 15.000 bölgeye ayrıldığı yüksek çözünürlüklü alanların her birindeki ısı talebi hesaplanarak Isı Haritası hazırlanmıştır.

“5346 sayılı Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanun”da sayılan yenilenebilir enerji kaynakları arasında biyokütle de yer almakta olup, yenilenebilir enerji kaynaklarından elektrik enerjisi üretiminin yaygınlaştırılması amacıyla bahse konu kanunun 6 ncı maddesinde Yenilenebilir Enerji Kaynaklarını Destekleme Mekanizması (YEKDEM) düzenlenmiştir. Bu düzenleme kapsamında yenilenebilir enerji kaynaklarından elektrik enerjisi üretenlere destek sağlanmaktadır. Sağlanan desteklerle birlikte, biyokütle enerji santrallerinin sayısı 2014 yılında 23 iken, 2021 yılı Mayıs ayında 191’e yükselmiştir.

Çatı ve cephe uygulamaları başta olmak üzere lisanssız elektrik üretim faaliyeti kapsamında kendi tüketim ihtiyacını karşılamaya yönelik yenilenebilir enerji kaynaklarından elektrik enerjisi üreten gerçek ve tüzel kişiler de ihtiyaçlarının üzerinde ürettikleri elektrik enerjisini dağıtım sistemine vererek ilave gelir elde edebilmektedirler.

2007 yılında yürürlüğe giren 5627 sayılı *Enerji Verimliliği Kanunu* ile yeni bir dönüşüm süreci başlatılmış ve 2012 yılında yayımlanan *Enerji Verimliliği Strateji Belgesi* ile 2023 yılı enerji verimliliği hedefleri oluşturulmuştur. 02.01.2018 tarihinde yayımlanan *Ulusal Enerji Verimliliği Eylem Planı (UEVEP)* ile bina ve hizmetler, enerji, ulaştırma, sanayi ve teknoloji, tarım ve yatay konular olmak üzere toplam 6 kategoride 55 eylem belirlenmiş, bu eylemlerin uygulanması ile 2023 yılında Türkiye’nin birincil enerji tüketiminin %14 azaltılarak 23.9 MTEP enerji tasarrufu sağlanması hedeflenmektedir.

Elektrik faturalarında yer alması gereken asgari bilgilerin tüketiciler tarafından kolayca okunamadığı, özellikle günlük ortalama tüketim ve yıllık toplam tüketim gibi verilerin fark edilemediği, ödeme tarihi ile tutar bilgilerinin kolayca görülemediği gibi itirazlar kapsamında faturalarda bir standart belirlemek için EPDK ile görevli tedarik şirketleri 2019 yılında bir çalışma başlatmıştır. Yapılan bu çalışma neticesinde belirlenen standart fatura ile birlikte “*son ödeme tarihi, ödenecek tutar ve günlük ortalama tüketim*” bilgilerinin tüketiciler tarafından daha kolay görüleceği bir tasarım geliştirilmiş olup, 2020 yılından itibaren görevli tedarik şirketlerince kullanılmaya başlanmıştır.

Ayrıca, elektrik faturalarındaki kalemlere ilişkin Avrupa Birliği başta olmak üzere uluslararası uygulamalar incelendiğinde elektrik fatura kalemlerinin enerji maliyeti, şebeke maliyeti, vergi, fon ve paylar şeklinde gruplandırıldığı görülmekte olup, söz konusu ülke uygulamaları ile aynı doğrultuda işlem tesis edilerek uygulama açısından birlik sağlanmıştır.